

Laetare / Halfvasten

Lezingen

- 2 Kronieken 36, 14-16.19-23
- Johannes 3,14-21

Homilie

Beste medegelovigen

Het boek Kronieken lijkt op het eerste zicht een geschiedenisverhaal, beginnend bij Adam en eindigend met de belofte dat de Joden na de ballingschap mogen terugkeren naar Jeruzalem en hun tempel opnieuw bouwen. Het werd lang benoemd als ‘overgebleven geschiedmateriaal’ of soms ook ‘de weggelaten dingen’, wat het boek lijkt te degraderen tot aanvulling op het boek Koningen. De auteur verwijst daar ook regelmatig naar: *‘meer bijzonderheden over koning ... zijn te vinden in het boek Koningen’*. Het laatste hoofdstuk is een opeenvolging van koningen die *‘niet deden wat God behaagde’*, niettegenstaande de verwittigingen en adviezen van profeten. De laatste koning in die rij is Sidkia, die bovendien in opstand kwam tegen Nebukadnezar, hierin gesteund door de voornaamste priesters en het volk. Het resultaat is dat Jeruzalem verwoest wordt en de bevolking in ballingschap gaat naar Babylon.

Een raar zinnetje op het einde vraagt misschien om wat meer uitleg: *‘Het land zal zijn sabbatjaren vergoed krijgen!’* Een sabbatjaar is het zevende jaar waarin de grond blijft braak liggen en mag rusten, bovendien werden schulden kwijtgescholden en schuldslaven (mensen die ten gevolge van schulden in de slavernij terechtgekomen waren) werden bevrijd. Dat is een behoorlijk ambitieus voorschrift en geef toe ook niet erg realistisch want waarvan zal men leven in het jaar dat het land niet bewerkt wordt? In de jaren vóór de ballingschap werd het niet nageleefd en de overtuiging leefde dat het niet naleven van de Thora leidde tot de ballingschap. En voor al die jaren dat het sabbatjaar niet ingevoerd werd, zal de grond nu braak blijven liggen en niet bewerkt worden. Beetje cynisch die opmerking van de auteur: *‘het land zal zijn sabbatsjaren vergoed krijgen’*. En of het rust kreeg, 70 jaar lang zou het land braak liggen.

In de vastenkalender, op de datum van vandaag, vond ik een interessante benadering van deze tekst, los van de opmerking over de sabbatjaren.

Het vraagt moed om wantoestanden aan te klagen, dat deden de profeten ook in de Bijbelse tijden. Maar wat doet de wereld met profeten? Men lacht ze uit, wuift hun woorden weg en ondertussen wordt de toestand erger. Daarmee

roepen wij rampen over ons heen, zegt de Bijbel. Men zag de ballingschap van het volk als het gevolg van de ontrouw aan het eigen project van bevrijding. Zo werd men de speelbal van grootmachten met ballingschap als gevolg. Men liet braakliggende grond achter en ging jaren van ellende tegemoet. Maar in die tijd kon het land rusten en wachtte het op betere tijden. Die betere tijden kwamen uit een onverwacht hoek. Een vreemdeling, Kores, koning van Perzië, ging anders om met verdrukte volkeren en liet bannelingen teruggaan. Als het uitgekozen volk faalt, kan de bevrijdende God het ook via buitenstaanders een nieuwe impuls geven.

Herkennen we dat ook in onze geschiedenis? Heeft het westerse christendom het oorspronkelijke ideaal van het evangelie niet af en toe uit het oog verloren? Buitenstaanders hebben -misschien onbewust- de evangelische waarden weer bovengehaald, totdat binnen de christelijke gemeenschap het besef groeide dat deze waarden in haar eigen evangelie stonden.

Rerum Novarum is een pauselijke encycliek met nieuwe inzichten over de sociale leer van de kerk en dateert uit 1891, dat is 40 jaar nadat Marx aan Das Kapital begon te schrijven.

Het zijn buitenstaanders die er de kerk op gewezen hebben dat het kolonialisme, zagezegd om onderontwikkelde bevolkingen te beschaven en het christendom bij te brengen, een gigantische plundering en onderdrukking veroorzaakt heeft. En we moeten erkennen dat op gebied van rechten voor de vrouw, de kerk nog niet echt wakker geschud is. We hebben nog veel profeten nodig.

© Piet Van Damme